

شهرداری اهواز
سازمان آرامستانها

قوانین و مقررات شهرداری

آئین نامه مرده شوپخانه و گورستان

"مصوب سال ۱۳۱۹"

فصل اول - کلیات

ماده ۱- ساختمان و انتظام مرده شویخانه و گورستان از لحاظ بهداشت تحت نظر شهرداری بوده و همچنین احداث بنگاههای نامبرده منوط به موافقت قبلی و دریافت پروانه از شهرداری است.

ماده ۲- کسانی که می خواهند احداث مرده شویخانه یا گورستان نمایند باید اعتبار کافی داشته، مقررات این آئین نامه را کاملاً رعایت نمایند.

ماده ۳- مرده شویخانه باید بنا به مقتضیات محلی و به تناسب نیازمندی دارای اتاقهای کافی جهت گذاردن جنازه قبل از غسل، اتاقهای مخصوص غسل، اتاق برای معاینه درگذشتگان مشکوک، اتاق پذیرائی با لوازم، اتاق برای انجام آئین مذهبی، انبار البسه در گذشتگان باشد، اتاقهای مخصوص غسل باید برای جریان آب گرم و سرد لوله کشی شده باشد و مجرای فاضلاب مطابق اصول بهداشت داشته باشد.

فصل دوم - شرایط حمل درگذشتگان

ماده ۴- حمل درگذشتگان قبل از تحصیل پروانه دفن ممنوع است مگر در موارد ضروری . تبصره ۱- پروانه دفن را پزشک معالج مکلف است بدهد و در صورت نداشتن پزشک معالج باید بوسیله کلانتری مربوطه از پزشک بهداری شهرداری بخش پروانه دفن تحصیل نمایند و در موارد جنحه و جنایت باید به شهربانی یا پزشک قانونی دادگستری مراجعه شود

(پروانه روی اوراق چاپی که از طرف اداره بهداری بطور رایگان با اختیار گذارده میشود نوشته میشود)

تبصره ۲- بینوایان و اشخاص غریب که در اماکن عمومی و گذرها فوت می نمایند و همچنین جسد خردسالها را که در این قبیل اماکن عمومی و گذرها می گذارند پس از مراجعه به کلانتری از طرف پزشک بهداری بخش مربوطه معاینه خواهند شد و در صورتیکه مظنون به جنحه و جنایت نباشند پروانه دفن از طرف پزشک نامبرده صادر و به مامور کلانتری تسلیم میشود تا از طرف کلانتری مامورین مرده شویخانه برای حمل درگذشته احضار شوند.

ماده ۵- حمل جنازه بوسیله وسائط نقلیه و کرایه و شخصی اکیداً ممنوع است.

ماده ۶- اتومبیل یا کالسکه مخصوص نعش کش باید دارای تابوت روبرسته از چوب جلا شده بوده داخل آن نیز آهن سفید باشد که مرده را داخل آن قرار دهند ، اتومبیل و کالسکه نامبرده باید منحصرأً برای حمل در گذشتگان بکار برده شده ، هرگونه استفاده دیگری از آن ممنوع است.

ماده ۷- پس از حمل در گذشته باید داخل تابوت را با آهک شستشو دهند .

ماده ۸- وسایل جهت حمل در گذشته می بایستی به محض اطلاع منتهی تا یک ساعت در محل حاضر شود.

ماده ۹- مامورین حمل باید لباس مشکی نظیف در بر داشته باشند.

فصل سوم - شرایط غسل و کفن در گذشتگان

ماده ۱۰- محل غسل باید کف آن تا یک متر از دیوار از سمت صیقلی شده و صاف پوشیده شده و همیشه پاکیزه نگاهداری و لاقل روزی دو مرتبه بوسیله آب آهک شسته شود.

ماده ۱۱- غسل در گذشتگان در غیر مرده شویخانه های عمومی ممنوع است و در موارد ضروری موکول به موافقت شهرداری است.

ماده ۱۲- غسل در گذشتگان قبل از ارائه پروانه دفن ممنوع است.

ماده ۱۳- نگاهداری در گذشتگان مگر در موارد ضروری بیش از ۲ ساعت در مرده شویخانه ممنوع است

ماده ۱۴- متصدیان غسل و کفن و دفن باید از دستورات مذهبی مطلع و دارای پروانه مخصوص بوده از شرایط بهداشت کاملاً آگاه باشند.

ماده ۱۵- متصدیان غسل و کفن پس از انجام باید هر دفعه دستهای خود را تا آرنج با آب گرم و صابون شسته سپس در یکی از محلول های گندزادی فرو برند.

ماده ۱۶- اشخاص نامبرده باید معروف به فساد اخلاقی نبوده دارای پروانه تندرستی از پزشک رسمی بوده همیشه نظیف و در موقع کار لباس مخصوص در برداشته باشند.

ماده ۱۷- متصدیان غسل و کفن حق ندارند با لباس کار از مغسل خارج شوند و پس از انجام کار باید خود را شستشو داده با لباس شخصی بیرون روند.

ماده ۱۸- اشخاص نامبرده و همچنین گورکنان حق اشتغال به پیشه دیگری ندارند .
ماده ۱۹- کفن در گذشتگان باید در همان اطاق مخصوص غسل روی سکوی جداگانه که از سمنت و یا سنگ و یا پارچه صاف باشد انجام گیرد.

ماده ۲۰- ورود اشخاص متفرقه به محل غسل ممنوع است.

فصل چهارم - شرایط دفن و امانت گذاردن در گذشتگان

ماده ۲۱- دفن و امانت گذاردن در گذشتگان در غیر از گورستانهای رسمی ممنوع است.

ماده ۲۲- گودی گور باد حداقل دو متر، طول دو متر و عرض هشتاد- سانتی متر باشد در اطفال خردسال عرض و طول به تناسب سن کمتر از این مقیاس منظور شود.

ماده ۲۳- هر گور از اطراف با گور دیگر باید ۳۰ سانتی متر فاصله داشته باشد .
ماده ۲۴- برای هر درگذشته گور جداگانه لازم است. دفن دو درگذشته یا بیشتر در یک گور ممنوع است.

ماده ۲۵- در گور در گذشتگانی که به بیماریهای واگیری مثل اسهال خونی- حصبه- سل و غیره فوت کرده اند باید مقدار سه کیلو آهک را در آب مخلوط نموده در توی گور بریزند و سپس روی آن را بپوشانند.

فصل پنجم - گورستان

ماده ۲۶- گورستان باید دارای شرایط زیر باشد:

الف - محصور از دیوار و یا نرده آهن بوده مطابق نقشه مصوب شهرداری خیابان بندی و درختکاری و گلکاری داشته باشد.

ب- ساختمان مقبره های خصوصی در گورستان مطابق نقشه اداره شهرداری خواهد بود.

ج- در گورستان باید محل مخصوص مطابق اصول بهداشت برای درگذشتگان که به امانت گذارده میشوند ساخته شود و نیز باید اطاقهای متعدد جهت مشایعین گورکنان و گذاردن درگذشتگان داشته لوازم دفن از قبیل آهک و آجر و غیره همیشه موجود داشته باشد.

ماده ۲۷- در گورستان باید بقدر کافی و به اقتضای موقع گورکن و کارگر داشته باشد.

ماده ۲۸- برای هر گورستان و مرده شویخانه یکدستگاه تلفن ضروری است.

فصل ششم - راجع به حمل درگذشتگان به اماکن متبرکه و یاسایر نقاط دیگر

ماده ۲۹- جنازگی که به اماکن متبرکه حمل میشوند باید با پروانه اداره بهداری شهرداری و یا پزشکی که به نمایندگی آن اداره تعیین می گردد برطبق مقررات زیر انجام میشود:

الف - اولیاء درگذشته کتباً شرحی منضم به پروانه پزشک معالج تهیه و تسلیم اداره بهداری خواهند نمود تا چنانچه از لحاظ بهداشت حمل جنازه مانعی نداشته باشد پروانه داده شود.

ب - طرز حمل جناز به اماکن متبرکه و دور دست بر حسب محل و اقتضای فصل بر طبق دستور اداره بهداری و یا پزشک نماینده آن اداره خواهد بود.

ج- برای حمل جناز به خارج از کشور طبق مقررات اداره کل بهداری باید رفتار شود.

فصل هفتم - مواد متفرقه

ماده ۳۰- مرده شویخانه و گورستان باید جداگانه دفاتر چاپی مخصوص زیر را مطابق دستور اداره بهداری برای ثبت عملیات مربوطه به خود داشته و نگاهداری نماید. دفتر ثبت درگذشتگان به ترتیب ورود به غسالخانه- دفتر ثبت البسه درگذشتگان- دفتر ثبت گزارش یومیه - دفتر درآمد و هزینه روزانه- دفتر ثبت هزینه متعلق به درگذشتگان.

تبصره - متصدی مرده شویخانه و گورستان مکلف است در مقابل دریافت هرگونه وجهی که بعنوان هزینه دریافت می کند قبض رسمی آنرا در دفتر مربوطه ضبط نماید

ماده 31- متصدی مرده شویخانه موظف است روی اوراق چاپی که بدستور اداره بهداری طبع شود همه روزه از کلیه درگذشتگان وارده گزارشی تهیه و حاضر نموده صبح روز بعد به اداره بهداری شهرداری تسلیم نماید کلیه پروانه های دفن صادره از طرف پزشکان باید ضمیمه گزارش نامبرده به اداره بهداری تسلیم شود این گزارش باید در دفتر مخصوص گزارش یومیه ثبت و وارد شود.

ماده ۳۲- البسه درگذشتگان همه ماهه جمع آوری و در آخر هر ماه با نظارت پزشک اداره بهداری شهرداری باید سوزانده شود.

ماده ۳۳- نرخ حمل - کفن و دفن اموات مطابق صورتی خواهد بود که از طرف شهرداری تعیین و ابلاغ میشود. کارکنان کفن و دفن نمی توانند به هیچ وجه اضافه از نرخ نامبرده وجهی از کسان در گذشته مطالبه و دریافت دارند.

ماده ۳۴- متصدی غسالخانه موظف است یک نسخه از تمام مقررات این آیین نامه را در محل مقتضی که قابل استفاده عموم باشد به دیوار نصب نماید و همچنین نرخ مصوب باید به خط درشت اعلام و به شرح بالا در معرض استفاده واردین قرار گیرد.

ماده ۳۵- هر یک از متصدیان غسالخانه و گورستان و همچنین کارکنان در مواردی که وظیفه عمومی مخصوصی بعهده آنها است مسئول اجرای کلیه مقررات این آئین نامه می باشند.

ماده ۳۶- آئین نامه غسل و کفن و دفن درگذشتگان ملل متنوعه از لحاظ تشریفات مذهبی تابع مقررات مخصوص به خود آنها بوده ولی از لحاظ بهداشت و انتظامات تابع این آئین نامه خواهد بود. ماده ۳۷- متخلفین از مقررات این آئین نامه طبق ماده ۲۷۶ قانون کیفر عمومی و بشرح زیر به کیفر خواهند رسید.

الف - چنانچه متخلف از متصدیان و مسئولین نگاهداری و اداره مرده شویخانه و گورستان باشد و از مواد ۳ و ۶ و ۱۱ و ۱۳ و ۲۶ (شق، الف و ج) و ۲۷ و ۲۸ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ و ۳۴ تخلف کنند به حبس تکدیری از یک تا هفت روز و جزای نقدی از ۵ تا پنجاه ریال و یا به یکی از این دو کیفر خواهند رسید و مراتب در پشت پروانه آنها قید میشود چنانچه در ظرف سال اشخاص نامبرده سه محکومیت بشرح فوق پیدا کنند پروانه آنها پس گرفته میشود.

ب - هرگاه کارکنان بنگاههای نامبرده از مواد ۴ و ۵ و ۷ و ۸ و ۹ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۵ و ۱۷ و ۱۸ و ۲۱ و ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ تخلف کنند به حبس تکدیری از یک تا سه روز و غرامت از ۳ تا ۳۰ ریال و یا به یکی از این دو کیفر محکوم میشوند.

همچنین اگر ثابت شود مسئولین و متصدیان بنگاه در نظارت و اجرای تکالیف کارکنان بشرح بند (ب) غفلت ورزیده اند به کیفر مقرر در بند الف این ماده خواهند رسید.